

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD-4101-024-07/2011
P/11/073

Gdańsk, dnia 13 styczeń 2012 r.

Pan
Jerzy Żurawicz
Burmistrz Gminy Żukowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Żukowo („Urząd”). Przedmiotem kontroli była organizacja i finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 10 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, uwzględniając wyjaśnienia Pana Burmistrza złożone w trybie *art. 59 ust. 2 ustawy o NIK*, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w skontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, które polegały na:

- nierzetelności bazy Systemu Informacji Oświatowej („SIO”),
- częściowym niewykorzystaniu kwalifikacji nauczycieli nabytych w wyniku doksztalcania i doskonalenia zawodowego.

1. Pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości ocenia się funkcjonowania systemu wsparcia zawodowego nauczycieli w formach doskonalenia zawodowego i doradztwa metodycznego.

1.1. W roku szkolnych 2010/2011 Urząd prowadził 13 szkół zatrudniających nauczycieli na 409 etatach, z których 50,1% stanowili nauczyciele dyplomowani, a 20,8% mianowani. W tym okresie 27 nauczycieli

(6,6% ogółu) ukończyło kształcenie zawodowe, a 72 (17,6%) formy doskonalenia zawodowego, współfinansowane przez Urząd.

- 1.2. W latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 Urząd terminowo przekazywał Radzie Miejskiej informacje o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne, co było zgodne z wymogiem art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹ („ustawa o systemie oświaty”).

NIK zwraca uwagę, że informacje te nie zawierały analiz potrzeb w zakresie doskonalenia nauczycieli, co w ocenie NIK przyczyniło się m.in. do finansowania doksztalcania nauczycieli, których zdobyte kwalifikacje nie były później wykorzystywane w procesie dydaktycznym (zagadnienie opisane w pkt. 3 wystąpienia). Ponadto sytuacja taka mogła ograniczać weryfikację składanych wniosków dyrektorów placówek oświatowych dotyczących finansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli.

- 1.3. Urząd nie wywiązał się z obowiązku sprawdzenia kompletności i poprawności danych zgromadzonych w bazie danych SIO w zakresie ukończonych przez nauczycieli form kształcenia i doskonalenia zawodowego, do czego zobowiązane są podmioty prowadzące bazy danych zgodnie z art. 7 ust. 2 i 3 ww. ustawy o systemie informacji oświatowej.

Kontrola bazy SIO Urzędu wykazała, że dyrektorzy 2 z 3 badanych szkół nie ujmowali w przekazanych Urzędowi szkolnych bazach danych SIO za lata szkolne 2009/2010 i 2010/2011 rzetelnych informacji o doksztalcaniu i doskonaleniu zawodowym nauczycieli, tj. nie wykazano łącznie 12 nauczycieli, którzy ukończyli formy doksztalcania i doskonalenia zawodowego, co wynikało m.in. z błędu pracownika Zespołu Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Leźnie.

Z Pana wyjaśnienia wynika, że Gmina nie prowadzi odrębnej ewidencji danych dotyczących ukończonych form kształcenia i doskonalenia zawodowego przez poszczególnych nauczycieli szkół, ponieważ dane te powinny być zawarte w sprawozdaniach SIO sporządzanych przez poszczególne szkoły.

NIK nie podziela tego stanowiska, ponieważ w myśl art. 7 ust. 6 pkt 2 ustawy o systemie informacji oświatowej, za rzetelne ujmowanie danych w bazie SIO odpowiada zarówno dyrektor szkoły jak i organ wykonawczy gminy. W ocenie NIK rozbieżności wykazane w bazie SIO wynikały z nieegzekwowania od dyrektorów podległych szkół, w ramach sprawowanego nadzoru, rzetelnych danych dotyczących kompletności i poprawności bazy SIO.

- 1.4. W toku kontroli stwierdzono, że w latach 2009-2011 Gmina nie powołała w podległych szkołach nauczycieli – doradców metodycznych do czego była uprawniona przepisem § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli² („rozporządzenie MEN z 2009 r.”). Urząd nie skorzystał również z prawa utworzenia placówki doskonalenia

¹ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

² Dz. U. Nr 200, poz. 1537 ze zm.

nauczycieli, o której mowa w *art. 77a ust. 1 w związku z art. 5 ust 6a ustawy o systemie oświaty*. Nie zawarto również porozumienia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego prowadzącymi takie placówki, w celu doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz powierzania zadań nauczyciela – doradcy metodycznego w ramach umowy o pracę w takiej placówce (możliwości w ww. zakresie wynikały z § 23 *ust.3 pkt 2 rozporządzenia MEN z 2009 r.*).

Według Pana wyjaśnień nie powołano doradców metodycznych, ponieważ żaden z nauczycieli nie ubiegał się o to stanowisko, a placówki doskonalenia nauczycieli nie utworzono w Gminie z powodu bliskiego sąsiedztwa z placówkami działającymi na terenie Trójmiasta oraz możliwości korzystania z Powiatowego Ośrodka Doradztwa i Doskonalenia w Kartuzach.

2. Pozytywnie ocenia się wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na doskonalenie nauczycieli.
 - 2.1. Wysokość środków planowanych na kształcenie i doskonalenie nauczycieli odpowiadała wymaganemu poziomowi, określone w *art. 70 a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela*³. W Urzędzie prawidłowo przyjmowano kwotę bazową planowanych rocznych środków na wynagrodzenie osobowe nauczycieli na poszczególne lata. W budżecie Gminy na lata 2009, 2010 i 2011 zaplanowano wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli odpowiednio w kwotach: 133,7 tys. zł, 149,5 tys. zł i 171,4 tys. zł. W trakcie roku budżetowego nie dokonywano zmian w planach finansowych powodujących zmniejszenie środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli.
 - 2.2. W latach 2009 i 2010 planowane w budżecie Urzędu wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zostały wykorzystane odpowiednio w wysokości 129,0 tys. zł (96,5%) i 145,6 tys. zł (97,4%). Przyczyną ww. sytuacji, wg Pana wyjaśnień, były rezygnacja z powodów osobistych wnioskujących nauczycieli, a także problemy leżące po stronie organizatora szkolenia.
 - 2.3. W kontrolowanym okresie w Urzędzie prawidłowo księgowano wydatki związane z doskonaleniem i doskonaleniem nauczycieli rozdziałach 80146 i 85446 („doskonalenie i doskonalenie nauczycieli”).
 - 2.4. Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków⁴, w Urzędzie corocznie opracowywano plany dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli. Ponadto każdorazowo Urząd zwracał się do związków zawodowych zrzeszających nauczycieli w sprawie wyrażenia opinii w sprawie zaproponowanego podziału środków na doskonalenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zgodnie z art. 70 a ust 2a Karta Nauczyciela.

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 46, poz. 430

3. Nieprawidłowością było niepełne wykorzystanie kwalifikacji nauczycielskich nabywanych w wyniku kształcenia i doskonalenia na studiach wyższych, studiach podyplomowych i kursach kwalifikacyjnych.

Spośród 37 nauczycieli, uzyskujących w latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 dodatkowe lub wyższe kwalifikacje w wyniku ukończenia dofinansowanych form kształcenia i doskonalenia, 11 nie powierzono prowadzenia zajęć edukacyjnych zgodnie z uzyskanymi kwalifikacjami. Wysokość wydatkowanych na ich doksztalcenie środków publicznych wyniosła 15.870 zł.

Z wyjaśnień dyrektorów szkół wynika, że powodem powyższego były głównie przyczyny organizacyjne. Zdaniem NIK, formy doksztalcenia nauczycieli powinny wynikać z aktualnego zapotrzebowania szkół na nauczycieli o pożądanym kwalifikacjach a uzyskane przez nich wykształcenie należy w pełni wykorzystywać.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) podjęcie działań (opracowanie mechanizmów kontrolnych) zapewniających rzetelność danych w bazie SIO w zakresie ich kompletności i poprawności,
- 2) przyjęcie rozwiązań organizacyjnych zapewniających wykorzystanie kwalifikacji zawodowych nauczycieli zdobytych w procesie doskonalenia zawodowego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.